

Як цитувати

Алексеева С. Дидактичний концепт сучасної освіти в інформаційному суспільстві. Світ дидактики: дидактика в сучасному світі: зб. матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 21-22 вересня 2021 р. Київ: «Видавництво Людмила», 2021. С. 131-132
URL: <https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2021/11/Zbirnyk-Svit-dydaktyky-sayt.pdf>

Алексеева Світлана
Інститут педагогіки НАПН України
(Київ, Україна)

ДИДАКТИЧНИЙ КОНЦЕПТ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Створення глобальних інформаційних мереж, інформатизація економіки, науки, освіти, культури сприяли принципово новому середовищу життєдіяльності суспільства, де інформація стала головним джерелом виробництва. Інформатизація уможливила масове використання інформаційних засобів і технологій у всіх сферах діяльності, а широкий доступ до неї забезпечив комп'ютеризацію та зміни просторової організації соціальної реальності. Базисом глобального процесу інформатизації суспільства стає інформатизація освіти, яка випереджає інформатизацію інших напрямів суспільної діяльності, оскільки саме тут формуються соціальні, психологічні, загальнокультурні і професійні підвалини для інформатизації суспільства (Вембер, 2007). Розуміння інформації як сполучної ланки в процесі освіти призводить до філософського переосмислення ролі інформації в розвитку суспільства, розуміння системно-інформаційного, еволюційно-синергетичного підходів як загальнонаукових фундаментальних методів наукового пізнання.

Концепція інформатизації сфери освіти найповніше відображена в нормативних документах: Державній національній програмі «Освіта. Україна XXI століття», Законах України «Про загальну середню освіту», «Про вищу освіту», Постанові Кабінету Міністрів України від 17.03. 2004 р. № 326 «Про затвердження Положення про Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів», Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті,

Державній програмі «Вчитель», «Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в Європейський освітній простір»; Концепції розвитку дистанційної освіти в Україні. У зазначених нормативних документах визначено основні напрями інформатизації освіти, що пов'язані зі зміною науково-методологічної й інформаційно-методичної бази освіти і створення сервісних центрів її обслуговування (матеріального, навчально методичного, інформаційного); формуванням інформаційної культури молоді в умовах інформаційного суспільства; підвищенням ефективності, доступності та якості освіти; підготовкою та перепідготовкою педагогічних і управлінських кадрів, здатних до здійснення інформаційно-педагогічної діяльності на інформаційній основі; інтенсифікацією науково-дослідної і науково-методичної діяльності в освітніх установах; використанням інформаційних технологій в управлінні освітніми установами на різних рівнях, аж до всієї системи освіти загалом; вдосконаленням нормативно-правової бази науково-освітньої і навчальної діяльності на основі інформаційних технологій; уточненням змісту освітніх програм, моделей і методик; розвитком індустрії освітніх послуг; забезпеченням інформаційної безпеки єдиного освітнього інформаційного середовища, контролю якості інформаційно-освітніх технологій (Макаренко, 2013).

Інформатизації освіти потребує обґрунтування відповідного дидактичного концепту, де пріоритетом стає зміна цілей і змісту навчання, орієнтованого на створення середовища, у якому розвиватиметься нова культура навчання, а також відкриттям величезної кількості нових можливостей у зв'язку зі зростанням кількості вільно доступних інструментів і ресурсів. Дидактичний концепт сучасної освіти в інформаційному суспільстві це концепт забезпечення якісно нового рівня освіти на засадах інформаційних технологій, за рахунок зростання доступності освітніх ресурсів і засобів та використання колективного теоретичного і практичного розуму освітньої спільноти, єдиного загальноосвітнього простору інтеграції національної системи освіти в інформаційну освітню інфраструктуру світової та євроспільноти.

Дидактичний концепт сучасної освіти необхідно розглядати як систему наукових знань, світоглядних, морально-етичних ідей у теорії навчання й освіти в інформаційному суспільстві. Дидактичний концепт сучасної освіти має сприяти реалізації головного завдання сучасної освіти – підготовка молоді до умов життя та професійної діяльності в інформаційному суспільстві. Адже, сьогодні в освітньому процесі знаходяться діти “digital-native”, що формуються у середовищі великого обсягу інформації. Цифрові діти потребують нових молей та технологій навчання, які враховують їхні індивідуальні особливості, орієнтовані на соціалізацію й адаптацію.

Інформатизація освіти викликає зміни в її процесуальній складовій. Дидактичний концепт сучасної освіти орієнтований на трьох компонентне навчання, зокрема: навчання (Face-to-face Learning), інформаційні технології (Online Learning) та дистанційне навчання (Distance Learning). А отже, потенціал відкритих освітніх технологій є незамінний у процесі здобуття і представлення знань, оволодіння загальними методами пізнання і стратегією засвоєння навчального матеріалу, самостійного вибору режиму навчальної діяльності, організаційних форм і методів навчання, а також як підтримка розвитку особистості, її здібностей. Нова доба «інформаційного до статку», яка з допомогою технологій долає проблему браку ресурсів вимагає нових підходів до викладання і навчання, де у пріоритеті створення середовища візуального сприйняття, використання електронного контенту та реалізація можливостей відкритих освітніх технологій. Дидактичний концепту сучасної освіти – рівний доступ до сучасних знань та запрошення кожного до участі у вдосконаленні нових ідей. Дидактичний концепт сучасної освіти потребує пошуку оптимального поєднання традиційних підходів, що вже склалися і впровадження нових інформаційних компонентів, спрямованих на формування досвіду життєдіяльності особистості на інформаційній основі, що зумовлює затребуваність особистості в інформаційному суспільстві.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Вембер В.П. (2007) Інформатизація освіти та проблеми впровадження педагогічних програмних засобів в навчальний процес //Електронне наукове фахове видання «Інформаційні технології і засоби навчання». Випуск 3. <http://www.ime.eduUua.net/em3/emg.html>.

2. Макаренко Л. Л. (2013) Інформатизація освіти як пріоритетний напрям модернізації освіти в умовах інформаційного суспільства Науковий часопис НПУ імені М. Драгоманова. Випуск 43'2013 Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/18041/Makarenko.pdf;jsessionid=77524C66766158CFBE2D0F68DEC8A5D9?sequence=3>